

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затвердила Вчена рада

факультету іноземних мов

Протокол № 10 від 27 червня 2016 р.

П Р О Г Р А М А

вступного іспиту до аспірантури

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація «Перекладознавство»

Львів – 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного екзамену з перекладознавства розроблено відповідно до навчальної програми рівня вищої освіти магістра. Іспит призначено особам, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра та які вступають на навчання до аспірантури в Львівському національному університеті імені Івана Франка за напрямом філологія (перекладознавство).

Вступники до аспірантури повинні демонструвати фундаментальний рівень сформованості компетентності з перекладознавства, контрастивної лінгвістики та загального мовознавства.

Компетентність з перекладознавства полягає у впевненому і правильному користуванні термінами, поняттями й методами перекладознавства, зокрема з галузей теорії, історії, критики та дидактики перекладу, враховуючи особливості письмового та усного перекладу, жанрів перекладу, історичної персонології, динаміки перекладознавчих принципів та найновіших теорій перекладу.

Компетентність з контрастивної лінгвістики охоплює вміння чітко і послідовно володіти поняттями й принципами контрастивної лінгвістики, зокрема щодо таких тем – методика контрастивних досліджень, історія контрастивних досліджень у світі і в Україні, українсько-англійська інтерференція, багатомовність, українська мова поза українською етнічною територією.

Компетентність з загального мовознавства передбачає володіння загальними методами й принципами сучасних досліджень мови, розуміння мовної системи, використання здобутків семіотики, структуралізму й когнітивістики у практичній праці перекладача.

СТРУКТУРА ІСПИТУ

Вступний іспит до аспірантури з перекладознавства відбувається в усній формі й складається з трьох частин, націлених на перевірку рівня сформованості компетентності з перекладознавства, контрастивної лінгвістики та загального мовознавства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступників проводять за чотирибальною системою: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”.

Оцінка “задовільно” за іспит зі спеціальності є підставою для відмови у зарахуванні вступника до аспірантури на всі форми навчання, оцінка “незадовільно” з будь-якого вступного іспиту або за реферат (наукові праці) є підставою для відмови в допуску до подальших вступних випробувань як за рахунок коштів державного бюджету України, так і за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб.

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЩО ВИНЕСЕНО НА ЕКЗАМЕН

1. Компетентність з перекладознавства

1. Translation Studies as an academic discipline and that of research.
2. Adequacy and equivalence in Translation Studies.
3. The ubiquity of translation in the modern world (functions of translation in monolingual, bilingual and multilingual societies).
4. A translator as a creative personality.
5. Translation multiplicity.
6. Translation from a linguistic and textual perspective.
7. Machine and machine-aided translation.
8. Translation and cultural studies.
9. Issues of pragmatics and translation.
10. Training translators and interpreters.
11. Bible translation.
12. Shakespeare in Ukraine.
13. Shevchenko in the Anglophone world.
14. Main personalities in the history of Ukrainian translation: the nation-shaping factor.
15. Hryhoriy Kochur as a translator and a TS scholar.
16. Main personalities in the history of Ukrainian Translation Studies.
17. Main personalities in the history of Western Translation Studies.
18. Eugene Nida's theories in translation studies.
19. Stylistic devices and means from the viewpoint of translation studies.
20. Vertical context and background knowledge.
21. Stylistic importance of allusions and quotations.

2. Компетентність із контрастивної лінгвістики

1. Contrastive Linguistics as an academic discipline and that of research.
2. Periodization of Contrastive Studies.
3. *Tertium comparationis*. Unilateral and bilateral contrastive analyses.
4. Yuriy Zhluktenko as the founder of Contrastive Studies in Ukraine.
5. Theoretical versus Applied Contrastive Linguistics.
6. Contrasting lexical systems (Ukrainian and English).
7. Contrasting morphological and syntactic systems (Ukrainian and English).
8. Contribution of Uriel Weinreich to the development of Contrastive Analysis.

3. Компетентність із загального мовознавства

1. Nature and functions of language.
2. Origin, development and classification of languages.
3. Problems of interconnections between language and thought
4. Language as a sign system. Essential features of lingual signs.
5. Language system. System and structure. Language levels.
6. Methods of linguistic research.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дзера О. Жанри художнього перекладу // Записки перекладацької майстерні. – Львів, 2001. - С. 18-38.
2. Жанр и перевод / М. А. Новикова, Л. А. Елович, М. Ю. Лукинова и др. // Перевод как процесс и как результат: язык, культура, психология: межвузов. сб. науч. тр. – Калининград, 1989. – С. 36-43.
3. Зеров М. У справі віршованого перекладу // Всесвіт. – 1988. – Ч. 8. – С. 26-32.
4. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 216 с.
5. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (На матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 175 с.
6. Ковганюк С. П. Практика перекладу. – К.: Дніпро, 1968. – 276 с.
7. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода. – М.: Междунар. отношения, 1980. – 168 с.
8. Коптілов В. Н. Актуальні питання українського художнього перекладу. – К.: Дніпро, 1971. – 132 с.
9. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. - К.: Вища шк., 1982. - 166с.
10. Кочур Г. Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні проекти. Інтерв'ю: У 2 кн. / Григорій Кочур. – К. : Смолоскип, 2008-2009.
11. Кундзіч О. Л. Творчі проблеми перекладу. – К.: Дніпро, 1973. – 264 с.
12. Латышев Л. К. Курс перевода. Эквивалентность перевода и способы ее достижения. – М.: Междунар. отношения, 1981. – 245 с.
13. Левин Ю. Д. К вопросу о переводной множественности // Классическое наследие и современность. – Ленинград, 1981. – С. 365-372.
14. Левый И. Искусство перевода / Пер. з чеш. и предисл. Вл. Россельса. – М.: Прогресс, 1974.—398 с.
15. Москаленко М. (упорядник і автор передмови) Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. – К.: Дніпро, 1995. – 693 с.
16. Новикова М. А. Переводческие контексты // Мастерство перевода. – вып. 13. – М.: Сов. Писатель, 1990. – С. 45-74.
17. Новикова М. А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь. – Киев: Рад. письменник, 1986. – 224 с.
18. Новикова М. А. Что выше и что ниже национального? // Дружба народов. – 1990. - №7. – С. 201-205.
19. Проблеми літературознавства і художнього перекладу / упоряд. О. Купчинський. – Львів : Вид-во НТШ, 1997. – 287 с. – (Праці сесій, конференцій НТШ; № 4).
20. Рильський М. Мистецтво перекладу: Статті, виступи нотатки / Упор. і комент. Г. Колесника. – К.: Рад. письменник, 1975. – 344 с.
21. Россельс Вл. Сколько весит слово: Статьи разных лет. – М.: Сов. писатель, 1984. – 432 с.
22. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода (Средневековая Азия, Восточная Европа X -XIII вв.). - К.: Лыбидь, 1991. - 365 с.

23. Содомора А. Sub aliena umbra. Під чужою тінню. – Львів: Літопис, 2000. – 335 с.
24. Українське перекладознавство ХХ сторіччя : бібліографія / ЛНУ імені Івана Франка, НТШ ; уклад Т. Шмігер ; [автори передм. : Р. Зорівчак, Т. Шмігер ; наук. ред. Р. Зорівчак]. – Львів, 2013. – 626 с.
25. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (Лингвистические проблемы). - М.: Высш. шк., 1983. - 303 с.
26. Художественный перевод: Вопр. теории и практики / Ред. коллегия: М. П. Бажан и др. – Ереван: Изд-во Ереван. Ун-та, 1982. – 500 с.
27. Чередниченко А.И., Бех П.А. Лингвистические проблемы воссоздания образа в поэтическом переводе: Тексты лекций. - К.: Изд-во Киев. гос. ун-та, 1980. - 66 с.
28. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 215с.
29. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя / Т. Шмігер ; передм. Р. Зорівчак. – Київ : Смолоскип, 2009. – 342 с.
30. Übersetzung - Translation - Traduction. Ein internationales Handbuch zur Übersetzungsforschung : Im 3 T. / Kittel, Harald et al. – Berlin & New York : Walter de Gruyter, 2004-2011.
31. Handbook of translation studies : [4 vols.] / edited by Yves Gambier, University of Turku, Luc van Doorslaer, CETRA, University of Leuven/Stellenbosch University. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, [2010]-[2013]
32. The Routledge handbook of translation studies / edited by Carmen Millán-Varela and Francesca Bartrina. – London : Routledge, 2013. – xvii, 571 p.
33. The Oxford handbook of translation studies / edited by Kirsten Malmkjaer, Kevin Windle. Oxford : Oxford University Press, c2011. – xvii, 607 p.
34. Translation studies : critical concepts in linguistics : in 4 vols. / edited by Mona Baker. – London : Routledge, 2009.
35. Bell T.R. Translation and translating: theory and practice.- London & New York: Longman Inc., 1989. - 298 pp.
36. Bassnet-McGuire S. Translation Studies / New Accents. – London and New York: Methuen, 1980. – XII, 159pp.
37. Baker M. In other words. – A Coursebook of Translation. – London; New York: Routledge and Keegan, 1991. – 226 pp.
38. Even-Zohar I. Papers in historical poetics. - Tel Aviv: Porter Inst. for Poetics and Semiotics, 1978. -226 p.
39. Genzler E. Contemporary translation theories. - London & New York: Routledge, 1993. - 220 pp.
40. Kelly L. G. The true interpreter. A history of translation and practice in the West. - Oxford: Basil Blackwell, 1979. - 257 p.
41. Kussmaul P. Training the Translator.- Amsterdam/Philadelphia:John Benjamins Company,1998. – 156 p.
42. Newmark P. A textbook of translation. - New York: Prentice Hall International (UK) Ltd, 1988. - 292 p.

43. Nida E.A. Toward a science of translation, with special reference to principles and procedures involved in Bible translating. - Leiden: E.J. Brill, 1964. - 331 pp.
44. Nord. Ch. Theory. Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis. – Amsterdam – Atlanta, 1991. – 197 pp.
45. Robinson D. The translator's turn. – Baltimore: The John Hopkins Univ. press, 1991. - 318p.
46. Snell-Hornby M. Translation Studies. An integrated approach. – Amsterdam, Philadelphia: J. Benjamins publ. Co., 1988. – 164 pp.
47. Steiner G. After Babel. Aspects of language and translation. -Oxford & New York: Oxford Univ. press, 1992. - 538 pp.
48. The Routledge Encyclopaedia of Translation Studies.—London: Routledge, 1998. – 653 p.
49. Theories of translation: An anthology of essays from Dryden to Derrida / Ed. by R. Schulte & J. Biguenet. – Chicago & London: The Univ. of Chicago press, 1992. – 254 pp.
50. Toury G. Descriptive Translation Studies and Beyond. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1995. – 311 p.
51. Wills W. Knowledge and skills in translator's behaviour. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins, 1996. – 262 p.